

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

2024
MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 05

Z obsahu:

- Konkurenceschopnost a investice
- Aktualizace pokynů pro zavádění OZE
- Veřejná podpora pro dostavbu Dukovan schválena

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE V BRUSELU](#)[FAQ](#)

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

již za pár dní budou evropští voliči rozhodovat o nové podobě Evropského parlamentu. Následně započne proces jmenování nové Komise. Na evropské úrovni pokračuje diskuse o dalším strategickém směřování EU. Rada pro konkurenceschopnost ve svých květnových závěrech předkládá hlavní zásady ohledně dalšího postupu, který by vedl k nové dohodě pro konkurenceschopnost EU. Zdůrazňuje přitom význam Zelené dohody. I když se členské státy shodují, že základní podmínkou pro posílení evropského průmyslu je mobilizace finančních prostředků, zůstávají rozdělené v otázce možnosti vytvoření nového finančního nástroje. Názory na to, jak Zelená dohoda může přispět k transformaci evropského hospodářství, si vymění také ministři energetiky na Radě EU, která se uskuteční předposlední květnový den. Na programu jednání Rady pro energetiku je dále schválení závěrů o udržitelné infrastruktuře elektrizační soustavy. V souvislosti s modernizací evropské elektrické sítě belgické předsednictví zdůrazňuje, že její plánování má být holistické, dlouhodobé, koordinované a integrované. Ministři budou také diskutovat o budoucnosti plánu REPowerEU. S cílem poskytnout dodatečný impuls pro zavádění čisté energie a snížení dovozu ruských fosilních paliv předložila v květnu Evropská komise balíček nových doporučení a pokynů pro urychlení povolovacích řízení projektů OZE, určení akceleračních zón a uspořádání aukcí OZE. Poslední dubnový den schválila Evropská komise individuální podporu pro dostavbu a provoz pátého bloku v lokalitě jaderné elektrárny Dukovany. Předpokládané zahájení zkušebního provozu nového bloku se očekává v roce 2036 s náběhem komerčního provozu o dva roky později. Evropská komise také dne 27. května schválila českou státní podporu pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla (KVET) ve výši 3,2 miliardy eur. Program by měl být v platnosti do konce roku 2025.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pirkl | Karolína Ryšavá |
David Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.

Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com, Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé inteligence BING AI.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KONKURENCESCHOP-
NOST A INVESTICE

KONKURENCESCHOPNOST A INVESTICE

Rada pro konkurenceschopnost dne 24. května přijala **závěry** nazvané „Konkurenceschopný evropský průmysl, který je hnací silou naší ekologické, digitální a odolné budoucnosti“. Dokument, který navazuje na závěry dubnového mimořádného zasedání Evropské rady, nastiňuje základní směřování budoucího rámce evropské průmyslové politiky.

S ohledem na nové funkční období Evropské komise tak Rada pro konkurenceschopnost ve svých závěrech předkládá pokyny ohledně dalšího postupu, který by vedl k nové dohodě pro konkurenceschopnost EU, jak již avizovala Evropská rada. V této souvislosti Rada v analýze současné situace evropského průmyslu mj. zdůrazňuje význam Zelené dohody, přičemž za hnací sílu evropské konkurenceschopnosti označuje inovace.

Členské státy se shodují, že základní podmínkou pro posílení evropského průmyslu je mobilizace finančních prostředků a zavádění finančních nástrojů, které zajistí investice do

strategických odvětví, jako jsou energetika, kritické suroviny, polovodiče či digitální oblast. Rada se proto zabývala tím, jak posílit nástroje soukromého a veřejného financování a zároveň zachovat politiku v oblasti hospodářské soutěže a státní podpory. K uvolnění soukromého kapitálu by mělo přispět další prohlubování v oblasti unie kapitálových trhů. Rada zároveň vyzvala k využívání stávajících subjektů a nástrojů, jako jsou Evropská investiční banka (EIB) či rozpočet EU, včetně politiky soudržnosti, programu InvestEU a důležitých projektů společného evropského zájmu (IPCEI).

Debata na evropské úrovni o možném zajištění nových finančních zdrojů však zatím zásadním způsobem nepokročila. Země EU27 zůstávají v této otázce rozdělené. Na jedné straně Francie, Itálie, Španělsko, Řecko či Portugalsko zdůrazňují potřebu společných evropských finančních nástrojů, na straně druhé Finsko, Nizozemsko či Švédsko mají obavy z vytváření nových dluhů či zavádění nových evropských daní.

Evropa přitom aktuálně čelí mimořádným výzvám, včetně rostoucí celosvětové konkurence a na sebe navazujících krizí, které narušily dodavatelské řetězce a zvýšily ceny energií. Nová geopolitická realita přináší i nové výdajové nároky. Vedle dosavadních priorit jako jsou zelená a digitální transformace či

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KONKURENCESCHOP-
NOST A INVESTICE

transformace sociálního a hospodářského modelu je nutné zajistit také investice do bezpečnosti a obrany.

Na návrh Evropské rady na evropskou dohodu o konkurenceschopnosti obratem **reagovali** europoslanci za frakci Zelených (Bas Eickhout – Nizozemsko, Michael Bloss – Německo a Sara Matthieu – Belgie). Představili svoji vizi zelené průmyslové dohody, která klade důraz na oběhové hospodářství, využívání obnovitelných zdrojů energie a větší koordinaci na úrovni EU. Co se týká financování, navrhuji (kromě využití

prostředků z EU ETS) vytvoření zeleného transformačního fondu. Ten by měl být podle názoru europoslanců financován společným systémem dluhopisů a měl by činit alespoň 1 % evropského HDP. Umožnit by měl i zapojení soukromého kapitálu. Získané finanční prostředky bude pak možné použít např. na dvoucestné rozdílové smlouvy, elektrifikaci či obnovitelné zdroje energie. Zároveň europoslanci usilují o zrušení dotací na fosilní paliva.

Za pozornost jistě také stojí iniciativa Francie a Německa. V předvečer zasedání Rady pro konkurenceschopnost představili ministři hospodářství Bruno Le Maire a Robert Habeck společnou iniciativu v oblasti konkurenceschopnosti EU na příštích pět let. Jejich vize do značné míry vychází ze závěrů Evropské rady ze dne 18. dubna. Nicméně silným signálem je především existence společného pohledu Francie a Německa na hospodářství EU. Oba ministři zdůraznili roli Zelené dohody pro zajištění udržitelného a konkurenceschopného hospodářství EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

AKTUALIZACE POKYNU
PRO ZAVÁDĚNÍ OZE

AKTUALIZACE POKYNU PRO ZAVÁDĚNÍ OZE

Evropská komise zveřejnila dne 13. května balíček nových doporučení a pokynů pro urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie. Dva roky po přijetí plánu REPowerEU je cílem této iniciativy poskytnout dodatečný impuls pro zavádění čisté energie a snížení dovozu ruských fosilních paliv.

V aktualizovaném **doporučení k urychlení povolovacích řízení** pro projekty OZE a související infrastrukturní projekty Komise uvádí příklady osvědčených postupů, které mohou zajistit rychlejší a jednodušší povolovací procesy. Zároveň zdůrazňuje význam digitalizace a zapojení komunit.

Komise dále přijala **pokyny pro určení akceleračních zón** pro výstavbu obnovitelných zdrojů energie. Zřízení těchto speciálních oblastí, které jsou definovány v **revidované směrnici** o OZE, by mělo usnadnit výstavbu velkých projektů obnovitelných zdrojů energie. Komise v této souvislosti zdůrazňuje zejména význam dostupnosti digitálních nástrojů pro plánování a mapování či údajů o kapacitě OZE.

Další z přijatých dokumentů, **doporučení**

a pokyny k uspořádání aukcí obnovitelných zdrojů energie, má za cíl usnadnit členským státům navrhování dražeb energie z obnovitelných zdrojů. Komise doporučuje zohlednění necenových kritérií, jako je kvalita, kybernetická bezpečnost, bezpečnost dat, inovace, příspěvek k odolnosti či udržitelnost životního prostředí, které umožňují sledování dalších cílů (vedle získání elektřiny za nejnižší náklady). Členské státy mohou tyto cíle zavádět jako předkvalifikační kritéria.

Zajištění dostatečných zdrojů čisté energie je základní podmínkou pro přechod na hospodářství s čistými nulovými emisemi. Klíčovou roli v procesu dekarbonizace hraje elektrifikace. Evropská komise v této souvislosti **předpokládá**, že podíl elektřiny na konečné spotřebě energie se do roku 2040 zdvojnásobí ze současných 25 % na přibližně 50 %, přičemž většina elektřiny bude vyrobena z obnovitelných zdrojů energie s doplněním jádra.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

DISKUSE
O 14. SANKČNÍM
BALÍČKU VŮČI RUSKU

DISKUSE O 14. SANKČNÍM BALÍČKU VŮČI RUSKU

Začátkem května představila Evropská komise své návrhy pro další, v pořadí již 14. sankční balíček vůči Rusku. Sankce mají být tentokrát zaměřené na zkapalněný zemní plyn (LNG), z jehož prodeje má válečná ekonomika Ruska stále poměrně významné příjmy. Diskutovaná opatření nemají dovoz LNG do Evropské unie zakázat, ale mají zabránit v jeho dalším reexportu do třetích zemí.

Konkrétně Evropská komise navrhuje zakázat využívání přístavů EU, financování a služby reexportu ruského LNG. Navrhované sankce by tak přinutily Moskvu přepracovat svůj obchodní model pro LNG, a to u dodávek, které přes Evropu posílá do Asie. Bez tranzitu přes uzlové body ve Francii, Španělsku či Belgii by Rusko nejspíš muselo vyvázet LNG přes Severní ledový oceán, což by vyžadovalo speciálně vybavené ledoborce.

Mezi další navrhovaná sankční opatření patří zákaz nových investic a dodávek zboží, technologií a služeb pro dokončení projektů

LNG v Rusku, které jsou aktuálně ve výstavbě. Omezen by měl být také vývoz zboží, které by mohlo podpořit ruský průmysl, jako jsou manganové rudy, sloučeniny prvků vzácných zemí, těžební stroje či elektrická zařízení. Zakázán by měl být také dovoz helia z Ruska.

Podle dostupných informací se během dosavadních jednání velvyslanci členských zemí v zásadě shodli na sankcích zahrnujících ruská státní média. Na seznam sankcí tak byly přidány: Hlas Evropy, RIA Novosti, Izvestija a Rossijskaja Gazeta. Ostatní opatření 14. balíčku sankcí jsou však zatím v „rané fázi projednávání“.

Komisařka Kadri Simson nicméně během rozhovoru pro estonské veřejnoprávní vysílání **vyjádřila** optimistické očekávání, že 14. sankční balíček bude jednomyslně schválen, přičemž první taková příležitost bude na zasedání Evropské rady, které se uskuteční ve dnech 27. až 28. června. V každém případě se do té doby dá očekávat živá debata. Svoje výhrady již vyjádřili například zástupci Francie, Španělska a Belgie. Proti jakýmkoliv sankcím v energetickém sektoru dlouhodobě vystupuje Maďarsko, které se v druhém pololetí letošního roku ujme předsednictví Rady EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

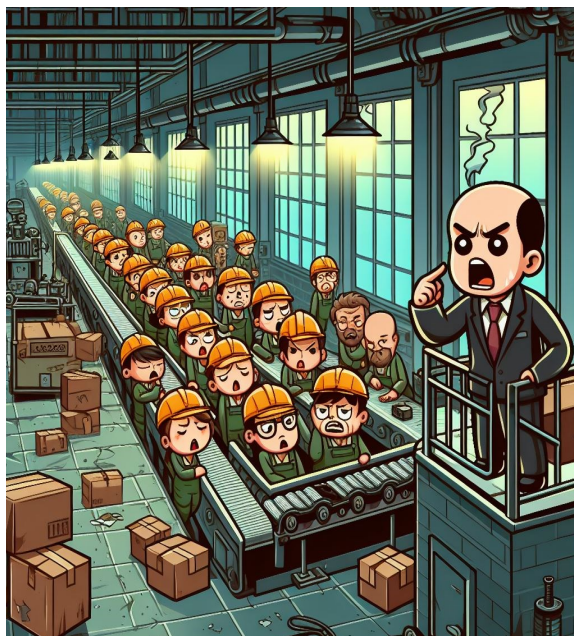
UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZÁKAZ PRODUKTŮ
Z NUCENÉ PRÁCE

ZÁKAZ PRODUKTŮ Z NUCENÉ PRÁCE

Evropský parlament definitivně schválil nařízení o zákazu produktů pocházejících z nucené práce. Nový právní předpis stanoví pravidla, která zakazují hospodářským subjektům uvádět a dodávat na trh Unie nebo z něj vyvážet produkty vyrobené nucenou prací.

Legislativci se shodli, že zákaz by měl přispět k mezinárodnímu úsilí o odstranění nucené práce. Vycházeli proto z mezinárodních norem a samotná definice nucené práce odpovídá znění Úmluvy Mezinárodní organizace práce o nucené práci z roku 1930, včetně nucené dětské práce.

Podezření na zboží vyrobené nucenou prací mimo území EU bude vyšetřovat Evropská komise. Pokud by se rizika vyskytovala na území členského státu, šetření povede příslušný místní orgán. Nařízení předpokládá úzkou spolupráci a vzájemnou pomoc Evropské komise a příslušných místních orgánů, přičemž budou využívat předem stanovené (článek 7) informační a komunikační systémy.

Vyšetřovací proces proběhne ve dvou fázích. V předběžné fázi šetření úřady posoudí, zda existují opodstatněné důvody k podezření na nucenou práci. Předběžná šetření by měla být ukončena do 30 pracovních dnů. Pokud se obava ukáže jako opodstatněná, zahájí příslušný orgán šetření ohledně výrobků a dotčených hospodářských subjektů. Konečné rozhodnutí přijme orgán, který vedl šetření.

Pokud se prokáže, že hospodářské subjekty zákaz porušily, budou muset své produkty stáhnout z jednotného trhu a darovat je na dobročinné účely nebo účely veřejného zájmu, recyklovat nebo zničit. V případě narušení dodavatelských řetězců strategického nebo

kritického významu mohou příslušné orgány upustit od požadavku na odstranění dotčeného produktu.

Komise zřídí databázi rizikových oblastí nebo produktů nucené práce, a to do 18 měsíců po vstupu nařízení v platnost. Databáze poskytne pravidelně aktualizované informace o rizicích nucené práce v konkrétních zeměpisných oblastech, nebude však zveřejňovat informace, které přímo jmenují hospodářské subjekty. Komise také zřídí jednotné místo pro podávání informací o údajných porušeních.

Evropský parlament **přijal** finální text nařízení na plenárním zasedání dne 23. dubna, a to většinou 555 hlasů, přičemž šest europoslanců hlasovalo proti a 45 se hlasování zdrželo. Nařízení nyní musí formálně schválit také Rada. Poté bude zveřejněno v Úředním věstníku EU. Většina ustanovení tohoto nařízení nabyde účinnosti za 3 roky od vstupu v platnost, tj. po zveřejnění v Úředním věstníku EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VEŘEJNÁ PODPORA
PRO DOSTAVBU
DUKOVAN SCHVÁLENA

VEŘEJNÁ PODPORA PRO DOSTAVBU DUKOVAN SCHVÁLENA

Poslední dubnový den **schválila Evropská komise, konkrétně Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž, individuální podporu pro dostavbu a provoz pátého bloku v lokalitě Jaderné elektrárny Dukovany. Po rozhodnutích Komise týkajících se podpory jádra ve **Velké Británii (JE Hinkley point C) z roku 2014** a **Maďarsku (JE Paks II) z roku 2017** jde o další pozitivní rozhodnutí ve věci financování jaderné energetiky prostřednictvím státních prostředků.**

Oznámení České republiky týkající se veřejné podpory obsahovalo tři opatření ve prospěch společnosti Elektrárna Dukovany II, a. s. zacílená na komplexní podporu výstavby a provozu nového jaderného zdroje o výkonu do 1200 MWe v lokalitě Dukovany. Jednotlivá opatření spočívala ve vytvoření podmínek výkupu elektřiny z nového jaderného zdroje prostřednictvím smlouvy o výkupu, nastavení podmínek zajištění financování ve formě

návratné finanční výpomoci ze strany státu a konečně i v podmínkách pro ochranu investora při změně regulačních nebo legislativních pravidel bránících v dokončení realizace celého projektu. Předpokládané zahájení zkušebního provozu nového bloku se očekává v roce 2036 s náběhem komerčního provozu o dva roky později.

Komise zahájila hloubkové šetření v rámci formálního vyšetřovacího řízení v červnu 2022, a to na základě formální notifikace České republiky z března téhož roku. Před samotnou notifikací veřejné podpory probíhala ještě pre-notifikační fáze, ve které byly diskutovány hlavní parametry navržených opatření. Při samotném posuzování přiměřenosti uvažovaných opatření byla ČR nucena přijmout závazky vedoucí k modifikaci původně navržených opatření. Tyto závazky měly za cíl přizpůsobit mechanismus výkupu elektřiny z nové výroby tak, aby více reflektoval tržní situaci a tím jej přiblížit novým pravidlům obsaženým v nedávno revidovaném nařízení o trhu s elektřinou vztahujícím se ke dvoustranným rozdílovým smlouvám. Současně byla celková délka poskytování podpory výkupu nízkouhlíkové elektřiny snížena ze 60 na 40 let. Z důvodu předcházení nadměrné kompenzaci současně oznamující členský stát zavede mechanismus zpětného vyžádání (claw-back mechanism) s platností po celou dobu provozu elektrárny, aby zajistil sdílení dodatečných výnosů projektu

mezi investorem a státem. Vyrobená elektřina se bude prodávat z alespoň 70 % na otevřené energetické burze. Investor pak bude mít možnost část výroby prodávat na základě objektivních, transparentních a nediskriminačních podmínek.

Před samotným zveřejněním celého znění rozhodnutí Komise bude ještě nutné označit důvěrné části textu s tím, že následně bude rozhodnutí publikováno v jeho veřejné podobě. Následně lze, shodně jako u v úvodu zmíněných případů ze Spojeného království a Maďarska, s velkou pravděpodobností očekávat, že samotné rozhodnutí Komise bude ještě podrobeno soudnímu přezkumu ze strany Soudního dvora EU, který se bude muset vypořádat s žalobami protijaderných členských států či nevládních organizací.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

EURELECTRIC
POWER SUMMIT

EURELECTRIC POWER SUMMIT

Ve dnech 21. až 23. května 2024 se v řeckých Aténách konal Eurelectric Power Summit, který se řadí mezi klíčové konference evropského energetického sektoru. Summit účastníkům umožnil reflexi nad vývojem energetické a klimatické politiky EU v uplynulém legislativním období a strategickou debatu o budoucím směřování evropského energetického sektoru.

Summit byl zahájen videoposelstvím komisařky Kadri Simsonové, která shrnula práci Evropské komise v oblasti energetické politiky během současného končícího funkčního období. Ve svém vystoupení vyzdvihla pokroky dosažené v regulačních rámcích a iniciativách zaměřených na dosažení cílů EU v oblasti klimatu a energetiky, reformu uspořádání trhu s elektřinou a řešení energetické krize po ruské invazi na Ukrajinu.

S hlavním projevem vystoupil řecký premiér Kyriakos Mitsotakis, který vyzdvihl ambiciózní energetickou transformaci Řecka. Podrobně popsal, jak Řecko intenzivně investuje do

obnovitelných zdrojů energie a integruje je, čímž se země stává regionálním energetickým centrem. Mitsotakis ve svém projevu zdůraznil odhodlání Řecka stát se lídrem v oblasti obnovitelných zdrojů energie v regionu.

Na prvním plenárním zasedání vystoupil s hlavní prezentací Kristian Ruby, generální tajemník Eurelectric, který představil studii "Grids for Speed". Ta upozorňuje na kritickou potřebu stanovit priority v oblasti infrastruktury, aby bylo možné splnit cíle EU v oblasti klimatu a energetiky. Ruby ve své prezentaci zdůraznil klíčové údaje a závěry studie a zahájil panelovou debatu o významu rozvoje energetických sítí pro transformaci evropského energetického sektoru a pro posílení elektrifikace.

Součástí summitu byly také specializované sektorové debaty:

POWER TALK#1: Uspořádání trhu

Debata se zabývala výzvami spojenými s implementací nově revidovaného uspořádání trhu s elektřinou v EU. Panelisté diskutovali o nevyřešených otázkách po revizi a o tom, jak by příští generace evropských trhů s elektřinou mohla přijmout přístup více zaměřený na spotřebitele. Zdůraznili urychlení zavádění nízkouhlíkové energie a energie z obnovitelných zdrojů v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu.

POWER TALK#2: Bezpečnost dodávek

Vzhledem k rostoucí elektrifikaci evropské ekonomiky a cíli dekarbonizovat energetický systém do roku 2050 bude potřeba zajistit dostatek bezpečných dodávek energie. Diskuse se točila kolem optimalizace využívání centralizované výroby a zvyšování flexibility na podporu energetického systému s převahou obnovitelných zdrojů a potřeby flexibility.

POWER TALK#3: EU 2040

Panelisté debatovali o tom, jak dosáhnout dekarbonizačních cílů pro rok 2040 z perspektivy elektroenergetického sektoru. Zdůraznili význam předvídatelných regulačních opatření a potřeby dekarbonizace prostřednictvím rozvoje OZE, masivní elektrifikace a integrace vodíkového hospodářství. Panovala shoda, že do roku 2040 bude třeba zvýšit kapacitu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů na pětinasobek a celkovou kapacitu výroby elektřiny ztrojnásobit.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

SDĚLENÍ
O ZÁKLADNÍM POUŽITÍ
NEJŠKODLIVĚJŠÍCH
CHEMICKÝCH LÁTEK

SDĚLENÍ O ZÁKLADNÍM POUŽITÍ NEJŠKODLIVĚJŠÍCH CHEMICKÝCH LÁTEK

Evropská komise dne 22. dubna 2024 přijala hlavní kritéria a zásady pro aplikaci konceptu tzv. „základního použití“ nejškodlivějších chemických látek. Jedná se o konkrétní výsledek strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek, jejímž hlavním cílem je zlepšení ochrany lidského zdraví a životního prostředí. Sdělení by však rovněž mělo poskytnout průmyslu a investorům dostatečnou předvídatelnost, pokud jde o výrobu produktů nezbytných pro ekologickou a digitální transformaci, zdraví a obranu.

Co znamená pojem základní použití a proč Komise vypracovala tento koncept ?

Pojem základní použití („essential use“) pomáhá posoudit, zda je ze společenského hlediska odůvodněné používat nejškodlivější chemické látky. Taková látka může být nadále používána pouze v případě, kdy je to nezbytné pro zdraví

či bezpečnost, případně je její použití zásadní pro fungování společnosti. Druhou z podmínek je nutnost prokázat, že za danou látku neexistují přijatelné alternativy. Tato kritéria jsou kumulativní, tj. aby bylo použití považováno za nezbytné, musí být splněna obě současně. Přijetí sdělení je jedním z konkrétních cílů strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek, v jejímž rámci se Komise zavázala vypracovat koncepci nezbytného použití nejškodlivějších chemických látek. Strategie současně s postupným ukončováním používání nejškodlivějších látek počítá s poskytnutím pobídek k investicím do bezpečnějších a inovativnějších řešení.

Které chemické látky jsou považovány za nejškodlivější chemické látky ?

Návod pro zařazení látek na seznam nejškodlivějších chemických látek přináší Strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek. Jedná se o látky, které způsobují rakovinu, genové mutace, ovlivňují reprodukční nebo endokrinní systém nebo jsou perzistentní (tj. dlouhodobě přetrvávající v prostředí) a bioakumulativní (tj. hromadící se v živém organismu). Dále se jedná o látky, které ovlivňují imunitní, neurologický nebo respirační systém a chemické látky toxické pro konkrétní tělesný orgán. Komise bude dále posuzovat přístup

k perzistentním a mobilním látkám, které byly nedávno zařazeny jako nová třída nebezpečnosti podle Nařízení o klasifikaci, označování a balení látek a směsí (CLP).

Jak je konkrétně definována nezbytnost pro zdraví nebo bezpečnost? Jak je definován sám pojem „použití“?

Součástí sdělení je seznam kritérií pro použití, která by mohla být považována za nezbytná pro zdraví nebo bezpečnost nebo za kritická pro fungování společnosti. Pod pojmem kritická použití lze kupříkladu zařadit ta, která poskytují zdroje nebo služby, jenž musí zůstat v provozu z důvodu základního fungování společnosti. Jedná se o případy, kdy má technická funkce látky zásadní význam pro poskytování infrastruktury, služeb nebo údržby v oblastech jako jsou přeměna energie, mobilita, doprava nebo digitální technologie, případně pro poskytování infrastruktury a vybavení pro zajištění obrany a bezpečnosti společnosti. Pojem základní použití se vztahuje na použití látek samotných nebo obsažených ve směsích, předmětech, výrobcích nebo výrobních postupech. Samo použití je definováno jako jakékoliv zpracování, spotřeba, skladování, uchování, úprava, mísení nebo libovolné jiné využití. Každé toto použití bude posuzováno zcela konkrétně a v úvahu bude brána jak

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

SDĚLENÍ
O ZÁKLADNÍM POUŽITÍ
NEJŠKODLIVĚJŠÍCH
CHEMICKÝCH LÁTEK

technická funkce látky při specifickém použití,
tak i jeho kontext.

**Jaké benefity by mělo sdělení přinést evropským
firmám?**

Evropská komise pokládá za hlavní přínos evropským společnostem zajištění větší předvídatelnosti, pokud jde o typy chemických látek a jejich použití, na něž se bude vztahovat postupné ukončení využívání prostřednictvím budoucích regulačních procesů na jedné straně a o ty, jejichž použití zůstane povoleno. Firmy se tak budou moci lépe rozhodnout, kam je třeba směřovat investice, ať již pro využití příslušné látky či naopak hledání její náhrady a tím pádem i v jakém případě mohou zachovat nebo zvýšit svou výrobní kapacitu v Evropské unii. EU také poskytne pobídky pro intenzivnější výzkum a inovace v oblasti bezpečnějších a udržitelnějších alternativ a podpoří inovativní společnosti, které mohou nabídnout přijatelné alternativy nebo přímo výrobky bez toxických látek.

